

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A fővárosi káosz*

Pesti Hírlap

A fővárosi káosz.

Pár napon keresztül fővárosi exlexről írtunk, ma már fővárosi káoszról kell beszélnünk. Félhívtalosan állítottuk, hogy a belügyminiszter december 28-án kinevezte dr. Sipőcz Jenő polgármestert a helyettes főpolgármesteri teendők alól, de már december 21-én kinevezte kormánybiztossá Terstyan-szky Kálmán helyettes belügyi államtitkárt. Hét napon keresztül tehát Budapest közigazgatása élén két főpolgármesteri fogalom alá eső tisztviselő állott. Az egyik a helyettes főpolgármesteri teendőkkel megbízott polgármester volt, a másik az új kormánybiztos. Mindezt Budapest polgársága az év utolsó napján közzétett kormánynyilatkozatból tudta meg. Tíz napig elhallgatták a nyilvánosság előtt a kormánybiztos kinevezését és három napig a polgármester fölmontását a helyettes főpolgármesteri teendők alól. Kiskorúakkal sem bánnak úgy a felnőttek, mint ahogy a kormány kezeli a fővárost. Rakovszky Iván belügyminiszter Budapest polgárságát, Csonka-Magyarország lakosságának egyhatedét, kiskorúaknak, gyámság alá helyezettnek, ügyeik önálló vitelére képteleneknek találta.

Minden ellenforradalmi és azt megelőző forradalmi kilengések dacára, a főváros polgárságát a kormányoknak ez a kissé elbizakodott fővárosi politikája, méltatlanul érte. Budapest autonómiáját törvény biztosítja. Csonka-Magyarországon minden kis község, nagy község, rendezett tanácsú város, törvényhatósági joggal fölruházott város és szabadkirályi város is autonóm, azaz maga intézi a helyi vonatkozású ügyeket, csak a főváros önkormányzatát szüntette meg a kormány — a nemzetgyűlés fölhatalmazása nélkül.

A kommun bukása óta eltelt négy esztendő alatt sokszor voltak napok, hogy minden jóérzésű budapesti polgár szinte áhitozott a kormány beavatkozása, az autonómia felüggesztése után. Akkor a kormány nem tartotta ügyei önálló vitelére képtelennek a fővárost, de ma, amikor lejárt a törvényhatósági bizottság mandátuma és a polgárság új városi választásokra készült, ma a kormány *kétségtelenül* megakadályozza a választást, lehetlenné tette ezt a fővárosi törvény késői benyújtásával és kiskorúnak nyilvánította azt a polgárságot, amely most sokkal inkább, mint valaha, bizonyosságot tett

valóan nagykorúságáról, megfontoltságáról és politikai belátásáról.

Törvényhatósági bizottság helyett kormánybiztost kapott a főváros Terstyan-szky államtitkár személyében, aki még csak ezután fog bemutatkozni. Es kaptunk még valamit: egy közgyűlést, amely holnap délelőtt tíz órakor tanácskozik először a kormánybiztos vezetésével és amelynek tagjai a kormánybiztos elnöklése mellett a polgármester, a helyettes polgármester, az alpolgármester, az alpolgármesteri címmel és jelleggel fölruházott tanácsnok és tizenhat tanácsnok. Huszonegy előkelőség fog holnap összeülni egymillió budapesti polgár nevében, s ha valakit érdekel ez a közgyűlés, meghallgathatja az új városháza kis tanácskozótértermében, mert nyilvánosnak van hirdetve. De nem szabad elfelejteni, hogy a közgyűlés csak belügyminiszteri tréfa, mert ugyanaz a kormánybiztos, polgármester, 3 alpolgármester, 16 tanácsnok ugyanazt a tárgysorozatot már tanácsülésben tárgyalta és közgyűléssé alakulva át nem végezhet mást, mint amit tanácsminőségében a tanácsülésen határozott. Nem is képzelhető el egy ellenzéki fölszólalás olyan zárt testületben, mint amilyen Budapest székesfőváros tanácsa. S itt, ebben a városban, fájhat egymillió embernek a mai gazdasági helyzetből kifakadó minden baja, szenvedhetünk rossz közigazgatási intézkedés miatt, nincs senkink, se keresztényeknek, se zsidóknak, aki ezt a fővárosi közgyűlést szövéthetné, mert hisz ezen a közgyűlésen egyetlenegy megválasztott képviselő sincs jelen.

Vasárnap közzétük a polgármester nyilatkozatát a fővárosi exlex következtében előállott tarthatatlan helyzetről. A belügyminiszter benyújtotta háromszakaszos javaslatát az ideiglenes rendezésről és a közigazgatási bizottság működésének meghosszabbításáról, de elfelejtette, vagy el akarta felejtetni, hogy a közigazgatási bizottság minden hónap második hétfőjén ül össze, január 14-én pedig együtt kell lenni a közigazgatási bizottságnak, de nem lehet együtt, mert addig a törvény nem készült el, amely lehetővé tenné, hogy egy megszűnt törvényhatósági bizottságot egyik bizottsága tuléljen.

Osztályozás

Tárgy

352

Hely

Idő

1924

Személy

Helység

(Oldal)

352.02 1924

Kétségtelen mindenki előtt, hogy a kormány fővárosi politikája teljes csődbe jutott. A székesfőváros egymillió polgárának nincs annyi joga, mint akármilyen vármegye Szentandrás kisközségének. S a kormány mulasztása annál súlyosabb, mert fővárosi politikájának teljes hiánya, intézkedéseinek el-késétsége, belügyminiszterének tétovázása egy táborba kergette mindazokat az ellenzéki elemeket, akik nem helyeselték a kommun bukása után keletkezett fővárosi uralom tévelygéseit. Az ellenzéki polgári elemeknek a szociáldemokratákkal történt szövetekezése, amelynek ma liberális blokk a neve, nem egyéb a régi választójogi blokknál. Amely megdöbbenéssel számoltunk be minden egyes alkalommal a keresztény községi párt gyűlölködő politikájának egy-egy megnyilvánulásáról, ép oly határozottsággal tartjuk magunkat távol a polgári ellenzéknek a szociáldemokrata párttal való munkaközösségtől és leszögezzük álláspontunkat a felkelben élő régi liberális-demokrata polgári ellenzéki program mellett, amely azonban még taktikai kérdésekben sem halad egy uton a szociáldemokrata párttal, amely négy évvel ezelőtt a kommun réges uralmát megteremtette. Pártokon kívül a hatalomhoz ragaszkodó, s a hatalomra ép pártokkal nem törődve, a polgári egység alapján állunk, mely hivatva van véget vetni Budapesten az átkos kurzus-uralomnak, de ugyanakkor — ép a moráliság érdekében — kerülünk minden kapcsolatot a megbízhatatlannak bizonyult szociáldemokrata párttal.